

Briuselis, 2020 07 17
COM(2020) 327 final

KOMISIJOS ATASKAITA

EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBA IR AUDITO RŪMAMS

DĖL IŠORĖS VEIKSMŲ GARANTIJŲ FONDO IR JO VALDYMO 2019 M.

{SWD(2020) 136 final}

Turinys

1.	Įvadas	1
2.	Garantijų fondo finansinė būklė ir svarbios operacijos	2
2.1.	Garantijų fondo finansinė būklė 2019 m. gruodžio 31 d.	2
2.2.	2019 m. svarbios Fondo operacijos	2
2.2.1	Reikalavimai Garantijų fondui 2019 m.	2
2.2.2	Garantijų fondo atidėjiniai 2019 m.	3
2.3.	Svarbios operacijos po ataskaitos datos (nuo 2020 m. kovo mėn. pabaigos).....	3
3.	Iki konsolidavimo rengiamos Fondo finansinės ataskaitos	3
3.1.	2019 m. gruodžio 31 d. finansinė būklė iki konsolidavimo	3
3.2.	Iki konsolidavimo rengiama pelno ir nuostolio ataskaita	5
4.	Garantijų fondo išdo valdymas.....	6
4.1.	Investicijų politika	6
4.2.	Veiklos rezultatai ir rinkos pokyčiai 2019 m.....	6
5.	Reikalavimai Garantijų fondui	7
6.	EIB atlygis	7

1. ĮVADAS

2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (toliau – Reglamentas)¹ įsteigtas Išorės veiksmų garantijų fondas (toliau – Fondas), kad būtų atlyginta Sąjungos kreditoriams, jeigu Europos Sąjungos suteiktų arba garantuotų paskolų gavėjai nevykdytų savo įsipareigojimų. Vadovaudamasi Reglamento 7 straipsniu, Komisija pavedė Fondo finansinį valdymą Europos investicijų bankui (EIB) pagal 1994 m. lapkričio 25 d. Europos Sąjungos ir EIB susitarimą, vėliau iš dalies pakeistą 1996 m. rugsėjo 23 d., 2002 m. gegužės 8 d., 2008 m. vasario 25 d., 2010 m. lapkričio 9 d. ir 2018 m. rugsėjo 28 d.² (toliau – Susitarimas).

Pagal Reglamento 8 straipsnį reikalaujama, kad už kiekvienus finansinius metus iki kitų metų gegužės 31 d. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams pateiktų Fondo būklės ir Fondo valdymo praėjusių kalendorinių metų pabaigoje ataskaitą.

Šioje ataskaitoje, kartu su Komisijos tarnybų darbinio dokumentu, pateikiama ši informacija. Kaip numatyta Susitarime, ji grindžiama EIB pateiktais duomenimis.

2. GARANTIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ IR SVARBIOS OPERACIJOS

2.1. Garantijų fondo finansinė būklė 2019 m. gruodžio 31 d.

2019 m. gruodžio 31 d. Garantijų fondą iš viso sudarė 2 828 738 292,88 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 2 609 881 747,51 EUR) (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento priedą – EIB pateiktas Garantijų fondo finansines ataskaitas).

2019 m. bendra Fondo balansinė vertė padidėjo maždaug 218,86 mln. EUR. Tokį pokytį daugiausia lėmė šie veiksniai:

didinantys:

- sumokėtas 240,15 mln. EUR įnašas iš ES biudžeto (atidėjinių suma), kad būtų pasiekta 9 % visų neįvykdytų skolinių įsipareigojimų lygi Fondo planuojama suma;
- finansinių operacijų ekonominis rezultatas siekė 25,13 mln. EUR;
- portfelis įvertintas 8,6 mln. EUR daugiau, pakoregavus jo vertę pagal rinkos kainą;

mažinantys:

- atlikta Fondo intervencijų siekiant padengti neįvykdytus mokėjimus, kurių bendra suma – 54,9 mln. EUR.

¹ OL L 145, 2009 6 10, p. 10; Reglamentu kodifikuotas ir panaikintas 1994 m. spalio 31 d. Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą. 2018 m. kovo 14 d. Reglamentas buvo iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/409.

² Europos Sąjungos ir Europos investicijų fondo Susitarimo dėl Garantijų fondo valdymo papildomas susitarimas Nr. 5 (Ares (2018) 5207374–10/10/2018).

2.2. 2019 m. svarbios Fondo operacijos

2.2.1 Reikalavimai Garantijų fondui 2019 m.

Sirija

2019 m. EIB vis dar susiduria su įsiskolinimais, susijusiais su Sirijos valstybės paskolomis. Todėl pagal ES ir EIB garantijos susitarimą EIB iki 2019 m. gruodžio 31 d. ES Garantijų fondui pateikė 14 papildomų reikalavimų, kurių bendra suma – 54,91 mln. EUR (žr. 5 punktą).

2.2.2 Garantijų fondo atidėjiniai 2019 m.

2019 m. vasario mėn. iš biudžeto į Fondą pervesta 103,2 mln. EUR suma, atitinkanti 2018 m. atidėjinių sumą.

2020 m. ES biudžeto įnašas į Fondą taip pat buvo apskaičiuotas 2019 m. vasario mėn., todėl 2020 m. vasario mėn. turėjo būti pervesta 240,15 mln. EUR. Apskaičiavimas atliktas pagal Reglamento 3 ir 5 straipsnius.

Reglamento 3 straipsnyje nustatyta, kad Fondo planuojama suma turi siekti 9 % visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų nuo kiekvienos operacijos, pridėjus nesumokėtas palūkanas.

Reglamento 5 straipsnyje nurodyta, kad iš biudžeto į Fondą $n + 1$ metais pervestina suma apskaičiuojama remiantis n metų pradžioje apskaičiuotu planuojamos sumos ir Fondo grynojo turto vertės skirtumu $n - 1$ metų pabaigoje.

Kad Fondo suma sudarytų 9 % visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų, remiantis 2018 m. gruodžio 31 d. neįvykdytomis garantuotų paskolų operacijomis apskaičiuota 240,15 mln. EUR suma ir įtraukta į 2020 m. ES biudžetą Fondo atidėjiniams. Šią sumą patvirtino Taryba ir Europos Parlamentas ir 2019 m. gruodžio 31 d. balanse ji pripažinta Fondo turtu (gautina suma).

2.3. Svarbios operacijos po ataskaitos datos (nuo 2020 m. kovo mėn. pabaigos)

2020 m. vasario mėn. pirmiau nurodyta 240,15 mln. EUR atidėjinių suma pervesta iš ES biudžeto į Fondą.

2020 m. sausio ir kovo mėn. sumokėta iš viso 10,6 mln. EUR pagal du reikalavimus dėl Sirijos neįvykdytų mokėjimų (3,2 mln. EUR ir 7,4 mln. EUR, įskaitant EIB taikomas baudas).

3. IKI KONSOLIDAVIMO RENGIAMOS FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

Į iki konsolidavimo rengiamas Fondo finansines ataskaitas įtraukiamos apskaitos operacijos, kurios nėra įtraukiamos į EIB rengiamas Fondo finansines ataskaitas (žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą). Jos yra ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų dalis.

3.1. 2019 m. gruodžio 31 d. finansinė būklė iki konsolidavimo

Balansas. Turtas

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
ILGALAIKIS TURTAS	2 312 151 734	2 275 342 664
Finansinis turtas	2 312 151 734	2 275 342 664
TRUMPALAIKIS TURTAS	277 139 064	231 316 149
Finansinis turtas	233 048 865	189 758 096
Gautinos sumos	1 290 863	–
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	42 799 336	41 558 053
VISAS TURTAS	2 589 290 798	2 506 658 813

Balansas. Įsipareigojimai

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
ĮNAŠŲ MOKĖTOJŲ IŠTEKLIAI	2 407 419 308	2 295 687 144
Europos Komisijos įnašas	1 950 195 297	1 846 972 362
Tikrosios vertės rezervas	20 859 023	12 227 192
Nepaskirstytosios pajamos	436 364 988	436 487 590
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	111 685 549	159 153 609
Finansiniai atidėjiniai	111 685 549	159 153 609
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	70 185 941	51 818 060
Finansiniai atidėjiniai	49 709 547	50 777 871
Finansinės garantijos įsipareigojimai	19 590 000	
Mokėtinos sumos	886 394	1 040 189
IŠ VISO ĮNAŠŲ MOKĖTOJŲ IŠTEKLIŲ + ĮSIPAREIGOJIMŲ	2 589 290 798	2 506 658 813

239,4 mln. EUR lygų visos iki konsolidavimo nustatytos Fondo balansinės vertės (2 589 290 798 EUR) ir EIB parengtose finansinėse ataskaitose nurodytos Fondo vertės (2 828 738 292,88 EUR) skirtumą iš esmės galima paaiškinti taip:

- į iki konsolidavimo parengtą balansą (turta) įtrauktos:
  - visos sumos, perleistos ES dėl garantinių mokėjimų, skirtų EIB reikalavimams dėl nesumokėtų paskolų įmokų (pradelstosios skolos ir delspinigių už pavėluotus mokėjimus) patenkinti. Vis dėlto, atsižvelgiant į politinę padėtį Sirijoje ir remiantis EK apskaitos pareigūno sprendimu, šios sumos 2019 m. finansinėse ataskaitose buvo visiškai nuvertintos;
  - 0,7 mln. EUR lygi iš EIB gautina suma iš dalies susigrąžinus Enfidos oro uostui (Tunisas) suteiktą paskolą – šią sumą EIB gavo 2019 m. gruodžio mėn. ir pervedė į Garantijų fondo banko sąskaitą 2020 m. sausio mėn.;
- į iki konsolidavimo parengtą balansą neįtrauktas 2020 m. iš ES biudžeto į Fondą pervestas 240,2 mln. EUR įnašas, nes ES konsoliduotose finansinėse ataskaitose ši gautina suma kompensuojama ją atitinkančia mokėtina suma;
- mokėjimai pagal reikalavimus iš Garantijų fondo EIB (ir, jei taikoma, paskesnis reikalavimų ir delspinigių sumų išieškojimas) EIB parengtose finansinėse ataskaitose pripažįstamas kaip grynojo turto (ES įnašo) sumažėjimas (padidėjimas). Iki konsolidavimo parengtose finansinėse ataskaitose pagal EIB reikalavimus sumokėtos sumos iš grynojo turto neatskaitomos, nes tampa perleistomis sumomis. Susijusios sumos apskaitomos kaip pajamos (priskaičiuojant delspinigius ir baudas, užsienio valiutos keitimo pelną) arba kaip išlaidos (atidėjiniai, vertės sumažėjimas, finansinės garantijos įsipareigojimai, užsienio valiutos keitimo nuostoliai). Taip nuolat susidaro skirtumas tarp grynojo turto straipsnių (ES įnašo ir nepaskirstytųjų pajamų), pripažįstamų EIB rengiamose finansinėse ataskaitose ir EK iki konsolidavimo rengiamose finansinėse ataskaitose.

3.2. Iki konsolidavimo rengiama pelno ir nuostolio ataskaita

Kaip ir balansas, iki konsolidavimo rengiama pelno ir nuostolio ataskaita įtraukiama į ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

	2019 m.	2018 m.
Pagrindinės veiklos pajamos	266 252	2 928 446
Pagrindinės veiklos išlaidos	(3 494 876)	(4 876 241)
PAGRINDINĖS VEIKLOS REZULTATAS	(3 228 615)	(1 947 795)
Finansinės pajamos	42 681 966	30 241 834
Finansinės išlaidos	(39 575 953)	(20 906 275)

FINANSINIS REZULTATAS	3 106 013	9 335 559
METŲ EKONOMINIS REZULTATAS	(122 602)	7 387 764

- Į pagrindinės veiklos pajamas įskaitomas 0,3 mln. EUR užsienio valiutos keitimo pelnas.
- Pagrindinės veiklos išlaidas daugiausia sudaro EIB turto valdymo mokesčiai (0,8 mln. EUR), EIB išorės išieškojimo mokesčiai (0,2 mln. EUR) ir papildomi finansiniai atidėjiniai būsimoms negražintų Sirijos paskolų įmokoms (2,2 mln. EUR).
- Finansines pajamas daugiausia sudaro pajamos iš investicinio portfelio palūkanų (7,7 mln. EUR), realizuotas pelnas pardavus finansinį turtą (16,8 mln. EUR), su rizika susijęs atlygis už operacijas pagal Ekonominio atsparumo iniciatyvos privatųjį įgaliojimą (2,2 mln. EUR) ir sukaupti delspinigiai už perleistas sumas (15,9 mln. EUR).
- Finansines išlaidas daugiausia sudaro nuostoliai dėl 2019 m. ES perleistų sumų vertės sumažėjimo (19,6 mln. EUR) (žr. 5 punktą), realizuoti nuostoliai pardavus finansinį turtą (0,3 mln. EUR) ir pripažinti finansinės garantijos įsipareigojimai dėl operacijų pagal Ekonominio atsparumo iniciatyvos privatųjį įgaliojimą (19,6 mln. EUR).

4. GARANTIJŲ FONDO IŽDO VALDYMAS

4.1. Investicijų politika

Fondo likvidusis turtas investuojamas laikantis Valdymo susitarimo priede su pakeitimais³ nustatytų valdymo principų. Taigi kad būtų padengtas trumpalaikis (iki vieno metų) netenkamų pinigų srautas, pakankamą turto dalį turi sudaryti piniginis turtas, o tos dalies dydis turi būti nustatytas metinėje investavimo strategijoje. Likusį turtą galima paskirstyti vidutinės trukmės ir ilgalaikėms priemonėms, kurių ilgiausias terminas yra 10 metų ir 6 mėnesiai nuo mokėjimo datos (vidutinės trukmės ir ilgalaikis portfelis). 2019 m. pabaigoje bendra pakeista Fondo portfelio trukmė buvo maždaug 3 metai.

4.2. Veiklos rezultatai ir rinkos pokyčiai 2019 m.

Fondo portfelio rezultatai buvo stebimi taikant rinkos vertės metodą. 2019 m. gauta palanki 1,3 % Fondo portfelio grąža, o ją pasiekti padėjo tebevyraujančios mažesnio pelningumo sąlygos ir didesnis noras priimti riziką. Fondo portfelis nuo savo lyginamojo standarto atsiliko -9,03 bazinio punkto. Teigiama grąža virto

³ Iš dalies pakeistas 1996 m. rugsėjo 23 d. Papildomu susitarimu Nr. 1, 2002 m. gegužės 8 d. Papildomu susitarimu Nr. 2, 2008 m. vasario 25 d. Papildomu susitarimu Nr. 3, 2010 m. lapkričio 9 d. Papildomu susitarimu Nr. 4 ir 2018 m. rugsėjo mėn. Papildomu susitarimu Nr. 5.

33 mln. EUR teigiamu įnašu. 2019 m. pabaigoje Fondo portfelio rinkos vertė siekė maždaug 2 580 mln. EUR.

Silpstant ekonomikai, mažėjant infliacijai ir kylant geopolitinių sunkumų rizikai, imtasi skatinamosios pinigų politikos. 2019 m. antroje pusėje tris kartus sumažinęs federalinių fondų palūkanų normą, Federalinis rezervų bankas (FED) apgrėžė 2015 m. pradėtą pinigų politikos griežtinimo ciklą. Be to, rugsėjo mėn. ECB pateikė paskatų paketą, kurį sudaro indėlių palūkanų normos sumažinimas 10 bazinių punktų, išplėstos tikslinės ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos, bankams skirta kelių pakopų sistema ir neterminuota kiekybinio skatinimo programa.

Smukus pasaulinei prekybai, JAV ir Europos gamybos sektorius susitraukė. Paslaugų sektoriaus augimas taip pat sulėtėjo, tačiau šis sektorius tebeaugo. Infliacija euro zonoje buvo mažesnė už centrinių bankų nustatytą siektiną reikšmę, o infliacija JAV priartėjo prie siektinos reikšmės, tačiau FED pokytį laikė nepakankamu.

Rugpjūčio mėn. sustiprėjus įtampai prekybos srityje tarp JAV ir Kinijos padidėjo geopolitinė rizika, o netikrumas dėl „Brexit’o“ turėjo neigiamos įtakos Europos investuotojų nuotaikai. Dėl centrinių bankų vykdomos skatinamosios politikos, menkų lūkesčių dėl augimo ir su geopolitine rizika susijusio netikrumo, iki rugsėjo mėn. Europos ir JAV palūkanų normos mažėjo.

Ketvirtajame ketvirtyje, atlėgstant geopolitinei įtampai ir stabilizuojantis ekonominiai duomenims, palūkanų normos šiek tiek pakilo. Palaikoma skatinamąją politiką vykdančių centrinių bankų, nepaisant epizodinių padidėjimų, kredito marža apskritai mažėjo.

5. REIKALAVIMAI GARANTIJŲ FONDUI

Sirija

Nuo 2011 m. lapkričio mėn. EIB susiduria su įsiskolinimais, susijusiais su Sirijos valstybės paskolomis. Todėl pagal ES ir EIB garantijos susitarimus EIB iki 2019 m. gruodžio 31 d. ES garantijų fondui yra pateikęs 77 reikalavimus, kurių bendra suma – 475,96 mln. EUR (įskaitant EIB taikomas baudas ir išieškotas sumas).

6. EIB ATLYGIS

EIB atlygį sudaro valdymo mokesčiai ir išieškojimo mokesčiai. Iš valdymo mokesčių padengiamos Fondo turto valdymo išlaidos. Iš išieškojimo mokesčių padengiamos EIB išorės išieškojimo išlaidos, patirtos tenkinant pateiktus reikalavimus, kai nevykdomi įsipareigojimai, kuriems taikoma ES garantija EIB vykdomoms finansavimo operacijoms už Sąjungos ribų.

2002 m. gegužės 8 d. Susitarimo antrajame papildomame susitarime nustatyta, kad Banko valdymo mokesčiai apskaičiuojami taikant mažėjančius metinius mokesčių tarifus kiekvienai Fondo turto daliai. Atlygis skaičiuojamas remiantis metiniu Fondo turto vidurkiu.

2019 m. nustatyti 817 747 EUR lygūs Banko valdymo mokesčiai ir kaip išlaidos įtraukti į pelno ir nuostolio ataskaitą, o kaip sukauptos sumos (įsipareigojimai) – į balansą.

2018 m. gruodžio mėn. Komisijos ir Banko pasirašytame Susitarime dėl išieškojimo numatytas tik EIB išorės (bet ne vidaus) išieškojimo išlaidų apmokėjimas.